

zákona nemají za účel chrániti zájmy voličů, plyne již z toho, že § 32 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. zakazuje zcela všeobecně a bezvýjimečně prodávání, čepování a podávání alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby do Národního shromáždění, nikoli tedy jen čepování takových nápojů pro voliče nebo prodávání a podávání takových nápojů voličům. Zákon ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. chce ustanoveními §§ 32 a 58, I. čís. 7 zřejmě zabrániti výtržnostem a nepřístojnostem při volbě, k nimž by svádělo prodávání, čepování nebo podávání alkoholických nápojů v den před volbou nebo v den volby, a chrániti čistotu voleb (sb. n. s. čís. 2440). Ostatně rozsudek ani nezjišťuje, že obžalovaní byli voliči.

Přes to musí zmateční stížnost zůstatí bez úspěchu proto, že odůvodnění zprošťujícího výroku pod 2. nelze pokládati za právně mylné. I když znak »prodeje« podle zákona čís. 123/1920 nelze bráti v přesném civilně právním smyslu, nýbrž ve smyslu běžném jako úplatný přechod z jedné ruky do druhé, přece již pojmově se předpokládá na straně jedné projev vůle prodávajícího, směřující ku prodeji, t. j. určité jednání prodávajícího, a na druhé straně projev vůle kupujícího směřující ke koupi, t. j. určité jednání kupujícího. Z těchto jednání, jichž jest ku prodeji věci nezbytně třeba, zakazuje však ustanovení § 32 zák. ze dne 29. února 1920, čís. 123 Sb. z. a n., jehož porušení jest přečinem podle § 58, I. čís. 7 téhož zákona, výslovně jen prodávání alkoholických nápojů, jen činnost prodávajícího. Z toho jest dovozovati, že zákonodárce nezamýšlel podrobiti trestu i kupování alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby do Národního shromáždění; neboť jinak by byl, an prodej předpokládá vedle činnosti prodávajícího i činnost kupujícího, zakázal i kupování alkoholických nápojů v den před volbou a v den volby. Rozsudkem zjištěné jednání obžalovaných bylo však jen nabídkou ke koupi, tudíž činností, již bylo v souzeném případě se strany kupujících třeba k uskutečnění prodeje. Ustanovení § 5 tr. zák. platí nepochybně i pro trestné činy podle § 58 zákona ze dne 29. února 1920, čís. 123 sb. z. a n. (I. a II.), avšak jen, pokud z tohoto zákona nevyplývá, že ustanovení § 5 tr. zák. nemůže míti v určitém případě platnost. Tu však jde o takový případ; neboť, vyplývá-li podle toho, co řečeno, z § 32 zákona, že zákonodárce nezamýšlel vůbec podrobiti trestu kupování alkoholických nápojů v den před volbou nebo v den volby do Národního shromáždění, nemůže býti tato činnost trestnou ani ve formě spoluviny na přečinu podle § 58, I. čís. 7 zákona.

Čís. 4090.

Nejde o rozpor se spisy ani o nejasnost ve smyslu § 281 čís. 5 tr. ř., pominul-li rozsudek mlčením údaje posudku, jimiž soudní lékařská rada nemění nic na smyslu svého posudku, jímž vyloučila vyvíňující důvody podle § 2 a), b), c) tr. zák., jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován, nýbrž jen jimi zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o duševním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil

otázku přičetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by případná zastaralost ustanovení § 129 I b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl cítěn dnešní společností přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by býti zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I b) tr. zák.) nebo soudy (změnou výkladu onoho ustanovení zákona).

Neodolatelné donucení (§ 2 g) tr. zák.) předpokládá nátlak vnější, za něhož pachatel mohl zachrániti sebe nebo jiného z těžkého a bezprostředně hrozícího nebezpečí jen spácháním činu trestním zákonem zapovězeného. Nátlak vnitřní, pozůstávající v chorobném nedostatku tlumů, nepřichází tu vůbec v úvahu.

(Rozh. ze dne 4. března 1931, Zm I 372/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po neveřejném ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 8. března 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem smilstva proti přirozenosti podle § 129 b) tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti, uplatňující číselně důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 5 a 9 b) tr. ř., nelze přiznati oprávnění. Podle čís. 5 vytýká stížnost napadenému rozsudku vady rozporu se spisy a neúplnosti. Rozpor se spisy spatřuje v tom, že rozsudek necituje posudek soudní lékařské rady úplně, an neuvádí, že soudní lékařská rada v posudku také praví: »Jest ovšem pravdou, že se najdou znalci, kteří homosexualitě přisuzují nepřičetnost; zda jsou jejich důvody přesvědčivé a rozhodující, budiž vzhledem k tomu, co svrchu uvedeno, volně uváženo soudem. Pokud by se mohlo někdy zdáti, že dedukce znalecká vychází případně z tendence nahraditi eventuelní zastaralost platného zákona (§ 129 I. b) tr. zák.) jiným názorem, který by byl cítěn dnešní společností přiměřenější, jest podotknouti, že usilování o to může býti především úlohou zákonodárcovou, po případě věcí výkladu zákona soudem, sotva však věcí znalce, jehož úloha leží jinde.« O rozpor se spisy po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř. šlo by tu jen, kdyby tyto údaje posudku soudní lékařské rady měnily něco na smyslu té části posudku, jejíž obsah je v rozhodovacích důvodech rozsudku reprodukován; neboť pak by bylo lze důvodně tvrditi, že obsah posudku soudní lékařské rady není v rozhodovacích důvodech správně uveden (rozh. býv. víd. Nejvyššího soudu jako soudu zrušovacího ze dne 30. října 1882, čís. 8746 a ze dne 7. října 1908, Kr III 127/8). Tento předpoklad tu však není. Rozsudek uvádí v rozhodovacích důvodech, že se soudní lékařská rada přiklonila k posudku soudních lékařů profesora Dr. S-a a Dr. P-e, v této věci, jenž zní v ten rozum, že je obžalovaný sice dědičně zatížen a homosexuálně založen a že toto homosexuální založení ho činí vzhledem k jeho pohlavní činnosti člověkem mdlého rozumu ve smyslu § 46 a) tr. zák., tak že jeho

příčetnost byla v tomto směru snížena i v době činu, že však obžalovaný nebyl v době činu ani ve stavu, v němž by byl úplně zbaven užívání rozumu (§ 2 písm. a) tr. zák.), ani ve stavu střídavého pomnutí mysli (§ 2 písm. b) tr. zák.), ani ve stavu pomatení smyslů (§ 2 písm. c) tr. zák.), a že zejména ani požití alkoholu nemělo na obžalovaného takový vliv, by v něm vyvolalo duševní chorobu, a reprodukuje pak v odstavci začínajícím slovy »V tom směru . . .« částečně obsah posudku soudní lékařské rady, pokud jde o důvody, z nichž projevila úplný souhlas s posudkem oněch soudních lékařů, uváděje, že soudní lékařská rada zdůrazňuje, »že průměrný homosexualismus nečiní člověka ani při výkonu samotného pohlavního aktu nepřičetným, ne jinak než je tomu u obvykle se vyskytujícího heterosexualismu lidského, s nímž panuje po této stránce úplně analogie«, a dále, že se pohlavní vzrušení při aktu homosexuelním nebo před ním neliší nijak nápadně od vzrušení u lidí heterosexualních, a že vzhledem k tomu, že se tento duševní doprovod u heterosexualních skutků pohlavních se stanoviska soudního obvykle nehodnotí jako stav nepřičetnosti, nelze na stav ten jinak pohlížeti ani při homosexualitě«. Ze srovnání tohoto v rozhodovacích důvodech rozsudku uvedeného obsahu posudku soudní lékařské rady s údaji téhož posudku stížností zdůrazňovanými »Jest ovšem pravdou« . . . až »jehož úloha leží jinde«, se podává, že soudní lékařská rada nemění posléze zmíněnými, rozsudkem mlčením pomnutými údaji svého posudku nic na smyslu svého posudku, jehož obsah je v rozhodovacích důvodech reprodukován, nýbrž že jimi jen zdůrazňuje, že jest na nalézacím soudu, by posudek o duševním stavu obžalovaného hodnotil a podle toho řešil otázku příčetnosti obžalovaného, a že není úkolem znalců lékařů usilovati o to, »by eventuální zastaralost ustanovení § 129 I. b) tr. zák. byla nahrazena jiným názorem, který by byl citěni dnešní společnosti přiměřenějším«, nýbrž že případná náprava v tomto směru mohla by býti zjednána zákonodárcem (změnou ustanovení § 129 I. b) tr. zák.), nebo soudy (změnou výkladu posléze cit. ustanovení zákona). Podle toho nejde tu o vadu rozporu se spisy.

Neúplnost podle § 281 čís. 5 tr. ř. shledává stížnost jednak v tom, že se rozsudek neobírá vůbec oněmi údaji posudku soudní lékařské rady »Jest ovšem pravdou« . . . až »jehož úloha leží jinde« a nezkoumá v důsledku toho tendence a význam těchto údajů, jednak v tom, že rozsudek nebere zřetel na posudek znalce specialisty Dr. Hugona B-ho. I tu jde o výtky bezdůvodné. Rozsudek je stížen vadou neúplnosti po rozumu § 281 čís. 5 tr. ř., nepřihlíží-li k nějaké rozhodné skutečnosti nebo k nějakému důležitému průvodnímu prostředku, jež vyšly na jevo při hlavním líčení. Opomenul-li nalézací soud obíratí se v rozhodovacích důvodech rozsudku shora citovanými, stížností zdůrazňovanými údaji posudku soudní lékařské rady, nezatížil tím rozsudek formálním zmatkem stížností vytýkaným; neboť ony údaje posudku soudní lékařské rady netýkají se skutečností pro posouzení otázky viny obžalovaného rozhodných. Stížnost má sice pravdu, tvrdíc, že soudní lékařská rada klade větou posudku, počínající slovy »Jest ovšem pravda«, hodnotění po-

sudku o duševním stavu obžalovaného a tím i řešení otázky přičetnosti obžalovaného přímo do rukou soudu, přehlíží však, že soudní lékařská rada vyslovuje touto větou svého posudku jen právní názor odpovídající ustanovení druhého odstavce § 258 tr. ř., podle něhož jest na nalézacím soudu, by hodnotil i takový znalecký posudek a podle toho zjistil, zda je obžalovaný přičetný či nikoli, že se tudíž v této větě nezmiňuje o nějaké rozhodné skutečnosti. Dále nelze souhlasit ani s názorem stížnosti, že rozsudek měl vzhledem ke svrchu citovaným, rozsudkem mlčením pominutým údajům posudku soudní lékařské rady uvažovati o tom, zda obžalovaný nejednal z neodolatelného donucení podle § 2 písm. g) tr. zák., neboť v oněch údajích posudku soudní lékařské rady není vůbec zmínky o nějaké skutečnosti, jež by poukazovala k tomu, že obžalovaný spáchal čin za vinu mu kladený z neodolatelného donucení po rozumu tohoto ustanovení zákona, k tomu, že tu šlo o nějaký nátlak vnější, za něhož obžalovaný mohl zachrániti sebe nebo jiného z těžkého a bezprostředně hrozícího nebezpečství jen spácháním činu trestním zákonem zapovězeného. Nátlak vnitřní, pozůstávající v chorobném nedostatku tlumů, jež stížnost tu má zřejmě na mysli, nepřichází pro stav neodolatelného donucení podle § 2 písm. g) tr. zák. vůbec v úvahu. Z toho plyne, že rozsudek směl stížností zdůrazňované údaje posudku soudní lékařské rady pominouti mlčením.

Čís. 4091.

Pojem »zlého nakládání a způsobení újmy na těle« podle § 1 zák. o útisku; subjektivní stránka.

Pojem »zbraně« ve smyslu § 2 odst. 2 zák. o útisku; spadá sem i (malý) kámen.

Promlčení přestupku § 36 zbroj. pat. jest posuzovati podle § 4 nařízení ze dne 3. dubna 1855, čís. 61 ř. zák., nikoliv podle trestního zákona.

Procesní skutečnost (na př. kdy došlo k prvnímu stíhacímu úkonu, přerušujícímu promlčení) může zrušovací soud sám zjistiti.

(Rozh. ze dne 4. března 1931, Zm I 445/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací částečně vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Jičíně ze dne 24. března 1930, pokud jím byli obžalovaní Stanislav R. a Miroslav Š., byvše obžalováni pro zločin vydírání podle § 98 a), b) tr. zák., odsouzeni jen pro přestupek útisku podle § 1 zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 309 sb. z. a n., zrušil rozsudek soudu prvě stolice ve výroku odsuzujícím oba obžalované pro přestupek podle § 1 zákona o útisku, a podle § 290 odst. 1 tr. ř. i ve výroku, jímž byl obžalovaný Stanislav R. uznán vinným přestupkem podle § 36 zbroj. plat., a zprostil tohoto obžalovaného podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že dne 29. září 1929 v H. ve skále za městem bez dovolení a neprokázav